

# درگاه

۱ خزان ۳۳۷

نومرو : ۴

برنجی سنه : برنجی جلد

## میانمزاك منطقى كندرمور

شاعرلرمزىدن بىرنك شرفه كنجلر برمساحه و برمساحلردى . بنده اوراده دعوتلى بولونبوردم . قارشيدنه طيبهلى بركنج اولور بوردى . كوروشكه باشلاق . سوزمن جمعيت حيايه ، معاشرتمزه دوشدى . بن ديدم كه : نه زمان بويله بر جمعيت دعوت ايدلسم ، تلاشه دوشرم ؛ قاچودن ناصيل كيره جكم ، ناصيل سلام و بره جكم ، خطسادن ، قصودن ناصيل صافتاچم ، دىرم ! . . . بونون بو نعلله لى دوشونبورور ، چونكه بزده تاسس ايتش شكلك ، عادلر هنوز بو قدر . طيبهلى كنج ديديكه :

— فقط افندم ناصيل اولور ؟! سز تربيه چيسكنز ، سزك هر حركتكىزى بر كنجلر نمونه امتثال بيليرز . بن بو طرف كنجك منطقى بلكه كوزل كشف ايتدم ، ديدم كه :

— سز بنى بر تربيه سى فرض ايد بيليرسكنز . فقط مطلقا تربيهلى ، يا خود تربيه سى مكملى بر آدم فرض ايتكده نه درجه حقيسكنز ؟! چونكه « تربيه سى » ساده جه بر متفكر در ، « مربى » دكلر . او ، تربيهلى يالكنز دوشونور ، و برمن . بر تربيه متفكرينك مطلقا مربى و عامل اولماست ايتيه مرسكنز ! عمللرينكده مطلقا نمونه تشكيل ايتسى لازم گلز . . .

طيبهلى كنج كولوسه دى . جوابده كي اعتراضى بر درجه قبول ايدور كوروندى . فقط بو معاشرت برانندن صيقلان و مطلقا بر چاره آراوب بولق اضطرارنده اولان بر آدم سياسيلا صورديكه :

— بزم بر تاريمجن وار ، بزمده ماضيده اجتماعى بر حياتن وار . عجب او حيانه هاند اولان اسكى اصوللرى احيا ايتسه كي اولمى ؟

بو آرزو صميمى ايدى . فقط بجه ياكلش بر تلقينك محصول ايدى . فكرى شو صورته ايضاح ايتدم ، ديدم كه :

— تاريخمزه كي اجتماعى حيات بوكونكى اجتماعى حياتن دكلر . او ، باشامش ، تكامللى پيترمش بر دورك حياتنر : متكاملى بر قوربه نك قوربه اولردن اول كچيردى دورلر كي ، اوستحاله شكلكى نه قدر كوزل ، نه قدر معصوم ونه درجه كندينه عائد اولورسه اولسون ، بردها هودت ايدمه ، حيات كرى دونمز ! جانلى موجود بر شيش بر كره اولور ، بردها اولماز ! بر دورك عادتى آنجق اودورك روسى ، مفكورده سى ، احتياجلريله موجود ، مؤثر و كوزلدر . دورى خارجنده بر عادتك حكمت وجودى بيله بو قدر آرتق او بر مستحانه در . . . ديك كه ماضيده كي جمعيت حياتنك عادتلى بوكونه سوروكليه ميه جكن . بوناريجى تشيتمز مطلقا عقامته محكوم اوله جقدر . . . كنج بوجو ايدمن صيقلير كي اولدى تلاشله : — او حالده غرب سالونلرينك عادتلى نه ايسه اولرى آلام باري ! ديدى . . .

— فقط بوده ممكن دكل ! بركره بزم جمعيتلر بر غربه كيلرك قوپيه سى دكل ، ثانيا غربه كي جمعيتلر

آدابى بزمه ناصل اوي بيلير ؟! بزم ناصل غرب اوله بيليرز كه عادتلى ده عادتلى اولسون ؟! قوربه نى اسكى شكلكلر نه دونديرمك ناصل ممكن دكله ، او كوزه بركره نمكده اوله جه ممكن دكل ، حق زورلاسه قى چاتلار . . . شكل ، عادت آلام ديركن ، حياتى غائب ايدورز . طرفى قازانالم ديركن مطروفى اولدير برز ! طيبهلى كنج بوسونون صيقلدى :

— او حالده نه يالما افندم ، اصولسز ، نظامسىز قالالم ؟! ديدى .

كنجك منطقى حقل اولورق بنم منى جوابلريره عصيان ايتشدى . آرادى شى بونلر اولمايجه مطلقا بشقه بر شى اوله جقدر . فقط بو بشقه شيشى ، بولق نه قدر كوچدى ! اوى بچون او قدر قولايجه بولامبورق ؟! . . . بن كنجه جواب و برمك اضطراريله شوسوزلر علاوه ايتدم ، ديدم كه :

— سز بلكده بر دورك عادتلى او دورك حياتندن خارج بر شى كي تصور ايدبورسكنز .

اونك ايجون بو عادتلى ياتاريمجن ، يا خود جغرافياستندن آلير او دورك حياتن اكلير ملن ايدبورسكنز ! ينه اونك ايجون يكي حياتنك جمعيتلى اسكى دورك عادتلى يا خود آورويا ملنلرينك عادتيله تعجب ايتك ايتيه بورسكنز . حالوكه اصل ضلالت ايتيه بو نقطه دهر . بويله اكله درونى و صميمى اولان حياتن بونولكنى عو ايدبورسكنز ! بويله اكله ياتاريجى بر ارتجاعك اسيرى اولاجسكنز ، يا خود بر ملت ايتارينك شكوى ، دكل ؟! فقط بنده طلق سزك كي « نه يالما ، اصولسز ، نظامسىز قالالم ؟! » ديورم .

بو سوئاله جواب و بره بيلمك ضروريله اول حيات حقدن كي ياكلش تاقى ، حياتك حقيقت و طبيعتى حقدن كي سقط خيالى تصحيح ايتك احتياجنى دويورم . و ديورم كه : مادامك صميمى اولورق ياشايورز و صميمى اولورق دكشديكيه زى ده حس ايدبورز . او حالده حقيقتده نكرى كيدن ، نه كندندن آريلان بونون ويا كر بر حياتنر بوي حياتنك كندينه مخصوص برسير و صيرورتى واردر . اكر بوجياك عادتلى وارسه ، اوله جقه كندى عادتلى در . عادتله در حياتنك كنديسى در . يوقسه بوجياك عادتلى كندندن اول ويا كندندن خارج بر شى دكلر . بو عادتلى حياتنك دها ظاهرى ، دها قشرى برقىمى اوله بيلير . فقط حياتنك اصلى مركز ناريى كندى اينجنددر . اودر قونى يان . . . حياتنك محور تيلرى كندى اور تاسنده در . اونك اطرافنده ، اوكا دوعرو اولور هر تيلر . . . فقط حيات وار ، عادتلى بوق ديه جكسكنز ! اكر بو عادتلى هنوز موجود ويا خود مشهود دكله ، بو ، سيال اولان حياتن هنوز انجما ايتديكندن ، كوزه كورونه جك اليايله ملونولاجق درجه ده بر عادت يا خود مؤسسه شكلنده قانيلاشامش اولديندن در . شو حالده - يكي ، جانلى عادتلى هنوز تعيين و تيلر ايتمه شى ديه . نه ماضيدن مستحانه عادتلى جيقارمه ، نه ده خارجدن يانايى عادتلى كتيرمه حاجت بو قدر . او حالده ؟! يايلاجق

شى غايت بسيطدر . اوت ، نيجيه سى مننده اوله ، متواضع ده اولسه يايلاجق شى غايت بسيطدر ، ديورم و كال جساتيله هلاوه ايدبورم كه : بوكون بوراده كندى كندينه قانيلان طاشان كنجلك حياتى بر ايكز قانيلان ، طاشان ، كندى كندينه صوغوسون ، قابولانسين ، عادت و مؤسسه حاله كلين . بوجانلى شيش قورو عقل و منطقله ، حساب و هندسه ايله كسمه ييكز و اولدير ميه ييكز . او جانلى بر شى در . اينجندن جيقدين بر قابوق آلتنه اوى نه تكرار قابوق طوغورور ، نه ده يايلاجى بر طورطو ايله بولاندرمق . . . بر ايكز بوجياك ميايى كه كندى ذره لرنيك خواسته ، كندى طبيعت و معيقتنه كوره ملونون و بويله جه عادت و مؤسسه ديديكز حيات شكلكى تشكيل ايتسين ! عادتسزلكدن صيقلدى . . . فقط صيقلق عجب هنور بر شكل آلايان فقط آلكه چاليتان بو زمانك طيبهلى بر اثرى دكلدر ؟! حياتده طيبهلى اولان يالكنز صيقلمايى در ؟! . . . بيلورم ، سزبكا ديه جكسكنز كه بومايى تيلر ايدده دورسون ده المزى فولزى باغلاوب بلكه بيلمى ؟! هينى سوئال بنده و قتيله كندمه صورمش و ديعدم كه : خاير ! حياتن بويله آريين و ملونان بر مايى كي تلقينسده فردى ، عطالت و توكه سوروكليه جك هيچ بر نتيجه بو قدر . بالمكنس بوفلسفه ايله فردك اراده سى دها متعيت و دها متعدى بروضعت آلير . زيرا اوله طبع و معيقتنه ضد اولارق يايلاجى بر قباله دوكله ايتيه ديكز حياتى بودفه كندى قابله دوكله ايتيه جكسكنز . ايتسه چاليتش وار ، فقط آيتييه كورمك چكمك سوريله دكل ! طيبه ، حياتن او بون بر طرزده . . . فقط او بونلنى بولق ايجون بوجياك خارجنده قاهرى ولو معتاد ولو معقول بر طاق نظرى عاكه لر ياقى چاره دكلر ، اول بوجياك محبت ايتك ، اونك ايجنه كيرمك اونك تكونه ، اونك صيرورته ياردم ايتك كندمنى ، كندى روح و وجدانلى اونك خارجنده بولماق لازمدر . بزم اونك كاشانه سته كيردكجه واونك وظيفه لريله مشغول اولدجه اونك لطفندن مستفيد اولاجنر . اولو قايه لم كه بزلر اونك ، اوازلى صيرورتك برزده سى ، برخادمى بزم . هر ذره ، هر جزء ايجون بونونك لهنه و بونونك عفته اتحاد و محبتله بوغورولش بر وظيفه واردر . وظيفه من - عادنى بو قدر ديه - يارايى اولان حياتى قاريد برمق دكل ، بوجياك سه ووب ياشامق ، صميمى اولارق ياشامقدر . ايتيه بوجياك ياشانان هر آنى عادتلك تشكىل ايجون يكي برترقى در . او عادتلى ياشايلاق اعمال ايديه جكسكنز . كنج بنم بو سوزلرى قريستوف قولوميك بومورطه سى كي بسيط بولشيدى بلكه . . . چونكه بوزنده حيرت : لاملترى كوردم . فقط صورارم سزه : حقيقت مطلقا بسيط اولماي شى در ؟! . . . دنيا ده ايتش كورمش اولق ايجون ده مطلقا قاريد برمق مى لازم در ؟!

دارالفنون مدرستندن  
اسماعيل رفقى